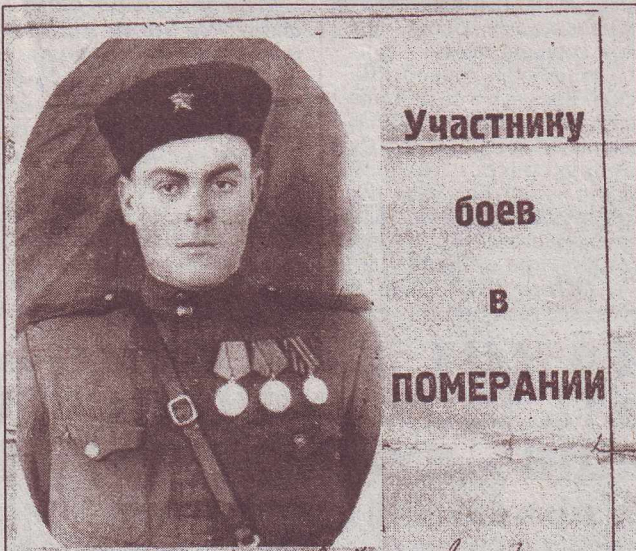

РІД КОЗАЦЬКИЙ, ВІК СОЛДАТСЬКИЙ

Участнику

боев

в

ПОМЕРАНИИ

Товарищ *Кр-ар-ч Дайнека Андрей*

Приказами Верховного Главнокомандующего Маршала Советского Союза товарища Сталина от 27 и 28 февраля 1945 года №№ 285 и 286, Вам дважды объявлена благодарность за отличные боевые действия при овладении городами ШЛОХАУ, ШТЕГЕРС, ХАММЕРШТАЙН, БАЛЬДЕНБЕРГ, БУБЛИЦ, НОЙШТЕТЛИН, ПРЕХЛАУ в Померании.

Поздравляю Вас и выражаю твердую уверенность в том, что Вы будете еще крепче громить и уничтожать заклятых врагов до полного их разгрома.

Командир корпуса.

Кожна людина несе якусь життєву інформацію. Щоправда, трапляються громадяни, з яких струменять такі потужні інформаційні розгалуження, що диву даєшся. До таких цікавих громадян з невичерпними і об'ємними знаннями належить Андрій Кирилович Дейнека з Пугачівки. У свої сімдесят шість літ він досить енергійний і заповзятий чоловік. А пам'ять його - незнищена скарбниця, яка зафіксувала свідчення з глибини віків, зокрема свого героїчного родоводу. Скажімо, його дід по матері Оверко Семенюк брав участь у російсько-турецькій війні 1877—1878 років, побував на Шипці. В одному з боїв заколов трьох турків. Крім того, врятував свого командира. Мав чимало грамот і нагород.

У Андрія Кириловича було одинадцять братів і три сестри. Три старших брати брали участь у першій світовій війні: У Великій Вітчизняній на фронтах кували

перемогу чотири брати і два племінники. Два брати - Гнат і Пилип не повернулися до рідного порога. Поховала у смертельних вирвах війна племінників Арсена та Олександра. Живими повернулися з фронту брат Григорій, а також сам Андрій Кирилович.

ЇХАВ КОЗАК НА ВІЙНОНЬКУ...

Андрій Дейнека народився і виріс у Млинові. Признаюся: я ще не зустрічав людей, які б так чітко і всеоб'ємно зберегли спогади про події буремного лихоліття у нашому райцентрі. Майже через шість десятиліть його пам'ять цупко тримає напхвату епізоди того часу. Не відсахнешся від них, бо стали невід'ємною часткою ества, вкорінилися у кожній клітині тіла і душі. Андрій Кирилович може запросити розповіді, де в Млинові знаходилось гестапо, де поліція, скільки там було чоловік, яке було озброєння. Одне слово, пам'ять вродженого і тямущого розвідника.

А у визвольному для наших країв лютому-березні 1944-го про наближення фронту засвідчив обоз угорських військ, який прямував у сторону райцентру з Ужинця. Наступного дня радянські війська вщент розбили угорську колону. Андрій Дейнека спостерігав за цим побоїщем. На його подвір'я забіг розхристаний і зляканий вокажайда, підняв руки вгору і лаmanoю російською мовою «випалив»: «Русский банда великий!». А млинівчанин після смертельного тарараму спіймав пораненого в стегно коня і привласнив його. Ввечері з

поля бою приволік крупнокаліберного кулемета і заховав. Згодом надумався заpastися патронами, але завадили радянські війська.

Через добу з Луцька в райцентр увірвалося кілька німецьких танків. Один з них замаскувався біля клуні і обстріляв трьох радянських кавалеристів. На щастя, ворожі кулі не влучили у бійців.

Згодом Андрій Дейнека возив підводою балки для будівництва моста через Ікву. Одного разу неподалік розірвався снаряд. Загинув солдат, а млинівчанина біда обминула. Через кілька днів до Дейнеків прийшов військовий з автоматом і наказав Андрієві іти будувати переправу. Його і багатьох інших «будівельників» привели в Аршичин і залишили ночувати в поповій кухні. Вночі дехто втік, а решта мовчки чекала подальших наказів. Вранці дорога простелилася у Підгайці, де був розстатований польовий військкомат. Там Андрій Дейнека очолив групу з двадцяти чоловік і повів її у Новоселівку, звідти - у Молодаво, що на Дубенщині. Там новобранці пройшли крізь сито військової контррозвідки. Звідти їх шлях проліг у Сталінград - у край, де пісню стала танчанка, де був зламаний хребет фашистським полчищам.

(Закінчення на 3 стор.)

РІД КОЗАЦЬКИЙ, ВІК СОЛДАТСЬКИЙ

СВИСНУВ- ВЙОКНУВ НА КОНЯ...

(Початок на 1 стор.)

У запасному полку в місті-герої млинівчанин оводівав військовим фахом мінометника-навідника. Разом з ним служили сусіди Леон і Нестор Милянчуки. Вони були віруючими - належали до релігійної общини, членам якої не можна брати в руки зброю. Доки носили дерев'яні гвинтівки - все було в нормі. А ось складати присягу на вірність Вітчизні відмовилися. Цей непослух військовий трибунал замінив їм на 10 років позбавлення волі. А їх земляк Андрій Дейнека потрапив у Білорусію у III-й гвардійський кавалерійський корпус. І відразу - в бій.

Гродно, Августовські ліси в Білорусії, форсування Німану, Литва. Голдан у Східній Пруссії - ось географія хрещення млинівчанина вогнем і смертю. Воював у кавалерії, ходив у рейди. Про запеклі бої свідчить такий факт: за 5 днів місто Гольден 9 разів переходило то в руки фашистів, то до радянських військ. А смерть чатувала на кожному кроці. Якось Андрій Дейнека потрапив у голову похідної застави, якою командував старший лейтенант. Коли дозор наблизився до маєтку бауера, не-

подалік з лісу виїхали 8 танків з чорними хрестами. Кавалеристів врятували артилеристи: самі загинули, але підбили два танки, а решта повернулася назад.

Дальше фронтові дороги млинівчанина простелилися польськими містами Хойниця і Тухола, східно-пруськими Шлохау, Штегері, Хамерштайн, Бельденбург, Бублиць, Нойштеттин, Трехлау. А ще ветеран пригадує кровопролитні бої за місто Агінштейн.

Не вдалося взяти це німецьке місто з першого заходу. Дотла косила смерть у хижім вогні бійців. Третина побратимів навечно залишилася поблизу цього міста. Захлинулися атаки радянських військ, бо треба було виручати батальйон піхоти, який потрапив в оточення. До речі, поблизу цього міста смерть знову заглянула у вічі воїну - німецькі танки ледь не розстріляли його в полі, та виручив офіцер з протитанковою рушницею. А вже згодом однополчани щільним кулеметним вогнем зустріли гітлерівців, які кинулися в атаку і знайшли собі смерть.

ГАТТЯ, ФРИЦЕ!

Пригадує ветеран бій за Нойштеттин: Наступали наші бійці залізницею. Тоді, як з-під землі, з'явився якийсь фриц і здався в полон. Щось герготав. Пере-

кладача не було, тож фронтова солдатська лінгвістика втямила лише слово «камрад». Одне слово, на свій страх і ризик відпустили полоненого. А за годину він привів ще з сімдесять вояків вермахту, яким набридла війна, бо давно зневірилися у переможному її фіналі.

Пліч-о-пліч з Андрієм Дейнекою воював чеченець Хасбулатов. До війни 10 років відсидів у тюрмі, але був людиною надійною і вмівим воїном. Він і запропонував млинівчанину, щоб кулемет тягли двоє полонених. А його вага - 70 кілограмів плюс 20 кілограмів патронів. Отож цю ношу тягли «запряжені» гітлерівці. Але така самодіяльність не сподобалася командирі полку, який став очевидцем фронтової експлуатації.

- Що это за маскарад? - сердито запитав підлеглих. Але не покарав їх. Хоча, бувало, сварився з Дейнекою за те, що возив у тачанці німецький «шмайсер». Звичайно, інколи солдат «працював» ним.

А ще закарбувалося в пам'яті Андрію Кириловичу таке. Після визволення Нойштеттина бійцям дали тиждень відпочинку. Чимало з них кинулися на спиртзавод. А вночі німці вбили 360 п'яних радянських солдат.

Поблизу Нойштеттина А.К.Дейнека був поранений. Після лікування - знову в строю. Брав участь в Одерській операції. А до цього разом з побратимами захопили в полон командира німецького винищувального авіаполку.

ДВІСТІ ГРАМІВ ЗА ПЕРЕМОГУ

А салютував у переможному травні 1945 року Андрій Дейнека у місті Веттенберзі. 2 травня гітлерівці, які потрапили в оточення, з білим прапором здалися в полон. До речі, фашисти називали бійців III-го кавалерійського корпусу не інакше, як «банда Осліковського» - таке прізвисько мав

командир корпусу. Недарма вороги боялися кавалеристів, бо вони наводили жах на них під час рейдів по гітлерівських тилах, знищуючи німецькі штаби, поїзди.

Отже, 2 травня 1945 року Андрій Дейнека вперше перекинув 200 грамів спирту за Перемогу. Упродовж всього фронтового життя дотримувався «сухого закону», а тут розговівся. Потім з чеченцем Хасбулатовим «вмовили» з радості ще пляшку рому.

А 9 травня, коли оголошили перемогу, салютував з ручного кулемета у чуже небо. Обнімалися, цілувалися, плакали бійці з радості. А попереду у них було довге-предовге і хвилююче повернення до рідних осель.

У Андрія Кириловича чималий післявоєнний перелік трудових заслуг. Працював на різних посадах, очолював Пугачівську сільську раду. Там звів сімейне кубельце. Там і нині мешкає. А пам'ять стоїть на чатах.

Віталій ТАРАСЮК.

На фото: А.К.Дейнека (третій зліва) з однополчанами.